

ایران ورزشی

نقل قول

براتی: در فوتبال، هیچ‌کس نباید بزرگ‌تر از قانون باشد

احمدرضا براتی، کارشناس حقوقی فوتبال، عضو سابق هیأت‌رئیسه فدراسیون فوتبال و داور دادگاه عالی ورزش (CAS)، در گفت‌وگو با ایران ورزشی درباره رفتارها و حرکات غیرورزشی از سوی برخی بازیکنان لیگ برتر گفت: باید میان هیجان و احساسات طبیعی فوتبال با رفتار غیرورزشی تفاوت قائل شد. شادی گل، اعتراض یا ابراز خوشحالی به خودی خود تخلف نیست اما وقتی رفتار یک بازیکن موجب توهین، تحقیر یا تحریک هواداران می‌شود یا رفتاری خلاف شأن جامعه باشد، دیگر نمی‌توان آن را صرفاً به حساب هیجان فوتبال گذاشت.

براتی افزود: موضوع مهم این است که رفتار غیرورزشی فقط به یک حرکت مشخص محدود نمی‌شود. هر رفتاری که با مقررات انضباطی، روح بازی جوانمردانه یا شأن مسابقه تعارض داشته باشد، می‌تواند در این چهارچوب قرار بگیرد. بنابراین، ملاک باید ماهیت رفتار و آثار آن باشد، نه صرفاً اینکه بازیکن آن را شادی، شوخی یا واکنش به هیجان مسابقه تلقی کند.

این کارشناس حقوقی فوتبال ادامه داد: وقتی یک رفتار نامناسب بدون واکنش مؤثر باقی می‌ماند، به تدریج هزینه ارتکاب آن برای بازیکن کاهش پیدا می‌کند. بازیکن دیگری که شاهد این وضعیت است نیز ممکن است به این نتیجه برسد که می‌توان چنین رفتاری را تکرار کرد، بدون آنکه پیامد جدی در انتظار او باشد. این دقیقاً نقطه‌ای است که یک رفتار فردی می‌تواند به یک رویه تبدیل شود. براتی با اشاره به ضرورت برخورد یکسان با تخلفات تأکید کرد: در فوتبال حرفه‌ای، عدالت انضباطی بدون پرهیز از تبعیض معنا ندارد.

اگر دو بازیکن رفتار مشابهی انجام دهند، نباید نام، شهرت، جایگاه، سابقه ملی یا باشگاهی که برای آن بازی می‌کنند، در اصل برخورد انضباطی تفاوت ایجاد کند.

شاید شدت مجازات با توجه به شرایط هر پرونده متفاوت باشد، اما اصل رسیدگی باید برای همه یکسان باشد.

براتی در پایان گفت: هدف تنبیه، اصلاح رفتار و حفاظت از شأن فوتبال است. در تخلف نخست و خفیف ممکن است تذکر یا جریمه متناسب کفایت کند، اما در رفتارهای شدید یا تکراری باید مجازات مؤثرتری مانند محرومیت نیز مورد توجه قرار گیرد. مهم این است که بازیکن احساس نکند قانون فقط روی کاغذ وجود دارد. اگر می‌خواهیم حرمت مسابقه، داور، هوادار و حتی خود بازیکن حفظ شود، باید یک اصل را به‌طور روشن پذیرفته باشیم: در فوتبال، هیچ‌کس بزرگ‌تر از قانون نیست.

واکنش

طاهری: احترام به مخاطب، بخشی از حرفه‌ای‌گری است

علی اکبر طاهری، مدیرعامل پیشین پرسپولیس، با تأکید بر ضرورت رفتار حرفه‌ای باشگاه‌ها با بازیکنان و رعایت چهارچوب‌های حرفه‌ای از سوی بازیکنان، معتقد است بخشی از مشکلات فوتبال ایران ریشه در ناآشنایی با ابتدایی‌ترین اصول حرفه‌ای‌گری دارد. وی درباره ضرورت توجه بازیکنان به جایگاه مخاطبان و نقشی که آنها در مطرح شدن یک چهره ورزشی دارند، گفت: «چهره شدن و مطرح شدن یک بازیکن فقط به توانایی‌های فردی و فنی او مربوط نمی‌شود. خیلی از افراد قابلیت‌های زیادی دارند، اما چون مخاطب ندارند، چندان شناخته نمی‌شوند.»

طاهری ادامه داد: «اولین کاری که یک بازیکن باید انجام دهد، احترام گذاشتن به مخاطب است. متأسفانه گاهی فراموش می‌کنیم چه کسانی باعث شدند یک بازیکن دیده و شناخته شود.»

وی با تأکید بر اینکه قرارداد بازیکن با باشگاه تنها به مسائل فنی و مالی محدود نمی‌شود، گفت: «وقتی بازیکنی با یک باشگاه بزرگ قرارداد یکساله دارد، بسیاری از مسائل باید در چهارچوب همان قرارداد و مقررات باشگاه تعریف شود. در دوره ما، حتی در محافل رسمی که بازیکن قرار بود به نمایندگی از باشگاه پرسپولیس حضور پیدا کند، پوشش و نحوه حضور او نیز باید مورد توجه باشگاه می‌بود.»

او ادامه داد: «اگر قرار باشد یک بازیکن در قالب فعالیت شخصی، اقدام تبلیغاتی انجام دهد و تصویرش روی بیلبورد یا در رسانه‌های تصویری منتشر شود، این موضوع باید از فعالیت‌های رسمی باشگاه تفکیک شود. نمی‌توان مرز میان برند شخصی بازیکن و هویت تجاری باشگاه را نادیده گرفت و انتظار داشت حقوق و اعتبار باشگاه نیز بدون چهارچوب مشخص حفظ شود.»

وی در پایان تأکید کرد: «اگر قرار است فضای فوتبال حرفه‌ای شود، باید این مسائل را از پایه آموزش بدهیم. بازیکن باید بداند در کنار توانایی‌های فنی، مسئولیت‌هایی هم در قبال باشگاه دارد.»

- صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
- مجرى: مؤسسه فرهنگی و مطبوعاتی ایران
- رئیس هیات مدیره: صادق حسین جابری انصاری
- مدیرعامل و مدیر مسئول: علی متقیان
- سرمدیر ارشد مؤسسه: هادی خسرو شاهین
- سرمدیر ایران ورزشی: علی جوادی
- تلفن: ۰۲۱۸۸۵۴۱۳۳ • نمابر: ۸۴۷۱۱۷۳
- پاپ: چاپخانه مؤسسه جام جم
- سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ • ۸۸۵۵۱۲۵۵
- امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰ • ۸۸۵۲۱۹۵۴
- نشانی: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- صندوق پستی: ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵

از توهین در زمین چمن تا شکستن در رختکن و تک‌کاری در تونل؛ هیچ خبری از رفتار حرفه‌ای نیست

ستاره‌های آماتور میلیاردرهای بی‌اخلاق

گزارش ویژه

محمد رضا رحیم‌پور

خبرنگار

فوتبال ایران در سال‌های اخیر بیش از هر زمان دیگری درباره «فرهنگ»، «اصالت»، «احترام» و «فوتبال‌پاک» سخن گفته است؛ واژه‌هایی که در پیانه‌های باشگاه‌ها، نشست‌های خبری، کمپین‌های رسانه‌ای و حتی پوسترهای مسابقات حساس، جایگاهی پررنگ پیدا کرده‌اند. اما مشکل از جایی آغاز می‌شود که فاصله میان آنچه در فضای رسمی فوتبال گفته می‌شود و آنچه در زمین مسابقه، روی سکوها و حتی در رختکن رخ می‌دهد، همچنان یکی از جدی‌ترین چالش‌های فوتبال ایران است. دیدار استقلال و سپاهان در هفته سوم لیگ برتر فصل بیست‌وششم، نمونه تازه‌ای از همین تناقض بود: مسابقه‌ای که پیش از آغاز، تصویری متفاوت و حتی امیدوارکننده از فوتبال ایران ارائه کرد. دو باشگاه با انتشار پوسترى مشترک از اصالت و احترام سخن گفتند و برای نخستین‌بار در چنین سطحی، همکاری رسانه‌ای مشترکی را به نمایش گذاشتند. ایده، ایده خوبی بود؛ حتی می‌توان گفت یکی از معدود نمونه‌هایی بود که فوتبال ایران در آن تلاش کرد پرهیز از تبعیض معنا نداد. بشناسد. دو باشگاه می‌خواستند بگویند می‌توان رقیب بود، اما دشمن نبود؛ می‌توان برای آن امتیاز جنگید، اما تاریخ و هویت طرف مقابل را زیر سؤال نبرد.

در عمل اما اتفاقات مسابقه فاصله قابل‌توجهی با این تصویرداشت. هواداران استقلال و سپاهان در مقاطعی علیه یکدیگر شعار دادند و بازیکنان نیز با درگیری‌ها و واکنش‌های درون زمین و حتی نسبت به سکوهای رقیب، صحنه‌هایی را رقم زدند که با پیام پوسترها و استوری‌های پیش از بازی همخوانی چندانی نداشت.

از دیدگاه رسانه‌ای، اقدام مشترک دو باشگاه را باید مثبت ارزیابی کرد. آنها نشان دادند که رقابت ورزشی الزاماً نباید به خصومت تبدیل شود و می‌توان پیش از یک مسابقه حساس، هویت، تاریخ و اعتبار دو باشگاه

ستاره‌های کاغذی

یادداشت

سینا حسینی

خبرنگار

در فوتبال ایران، برای بعضی بازیکنان لیگ برتری، «حرفه‌ای بودن» از لحظه امضای قرارداد شروع می‌شود و درست همان‌جا هم تمام می‌شود. تا پای میز مذاکره می‌رسند، از حرفه‌ای‌گری، ارزش برند، رقم قرارداد و شأن فوتبالیست سخن می‌گویند؛ اما وقتی وارد زمین می‌شوند، گاهی رفتاری از خود نشان می‌دهند که بیشتر به ندوای جایبانی شباهت دارد تا فوتبال حرفه‌ای.

ظاهراً در تعریف تازه‌ای که برخی از بازیکنان ایرانی از حرفه‌ای‌گری ساخته‌اند، تنوعی روی دست، مدل موی عجیب، خودروهای گرانقیمت، لباس‌های برند و رقم قرارداد، نشانه حرفه‌ای بودن است. اما احترام، به داور، کنترل خشم، رعایت قوانین، مسئولیت‌پذیری، نظم، آمادگی جسمانی و حفظ شأن بازیکن در زمین، گویا جزو لوازم جانبی محسوب می‌شود!

این تناقض را نمی‌توان نادیده گرفت. بازیکنی که برای یک فصل فوتبال، رقم‌های سنگین مطالبه می‌کند، باید بداند که فقط بابت شوت زدن و پاس دادن پول نمی‌گیرد؛ او بابت مسئولیتی که در قبال تیم، هوادار و جامعه دارد نیز دستمزد می‌گیرد. وقتی همان بازیکن با کوچک‌ترین تصمیم داور از کوره درمی‌رود، با بازیکن حریف درگیر می‌شود، اعتراض را با فریاد و هل دادن اشتباه می‌گیرد و کارت قرمز را به بخشی از کارنامه خود تبدیل می‌کند، دیگر نمی‌توان همه چیز را به «هیجان فوتبال» نسبت داد. این، در بسیاری از موارد، رفتار نیست.

تخل‌ترین‌اینکه بعضی از همین بازیکنان، پس از چنین رفتارهایی، به جای وقت آن رسیده که تعریف حرفه‌ای‌گری از روی تنوع و رقم قرارداد پاک کنیم. بازیکن حرفه‌ای کسی نیست که فقط قرارداد حرفه‌ای امضا کند؛ کسی است که رفتار حرفه‌ای داشته باشد وگرنه گران‌ترین قرارداد هم نمی‌تواند یک رفتار آماتوری را حرفه‌ای جلوه دهد.

احسان خرسندی: برخورد قاطع نباشد، فحاشی در ورزشگاه‌ها ادامه دارد

احسان خرسندی با اشاره به حواشی و فحاشی‌های رخ داده در ورزشگاه‌ها گفت که این اتفاقات مختص یک تیم یا یک ورزشگاه نیست و در نقاط مختلف فوتبال ایران شاهد چنین رفتارهایی هستیم.

او با اشاره به اتفاقات گذشته در تبریز اظهار کرد:

«در همه ورزشگاه‌ها عده‌ای هستند که به تیم مقابل فحاشی و اهانت کنند؛ مگر در تبریز به علی دایی و کریم باقری فحاشی و اهانت نشد؟ مگر بدترین الفاظ را علیه آنها به کار نبردند؟ آنها که بچه‌های خود آذربایجان هستند.»

خرسندی تأکید کرد: «مردم آگاه هستند،

بازیکنان باید آموزش ببینند

که چگونه خشم خود را کنترل کنند، چگونه با داور صحبت کنند، چگونه با توهین‌های سکوها برخورد کنند و چگونه در شرایط بحرانی از واکنش‌های لحظه‌ای فاصله بگیرند.

برای سرمربیان و مدیران نیز باید

هوادار: قربانی یا عامل بروز حاشیه؟

برش

این تناقض، شاید تلخ‌ترین بخش ماجرا باشد. فوتبال حرفه‌ای فقط قرارداد حرفه‌ای نیست؛ قرارداد باید نقطه آغاز مسئولیت حرفه‌ای باشد، نه پایان آن.

استاندارد دوگانه؛ مشکل بزرگ‌تر

یکی از مخرب‌ترین اتفاقات در فوتبال، نه فقط وقوع تخلف، بلکه شکل‌گیری احساس بی‌عدالتی است. بازیکن و هوادار، وقتی ببینند رفتار مشابه در دو پرونده با دو مجازات متفاوت مواجه شده، به‌سرعت به این نتیجه می‌رسند که قوانین برای همه یکسان اجرا نمی‌شود. از همان لحظه، اعتبار نهاد انضباطی آسیب می‌بیند و حتی حکمی که از نظر قانونی درست است نیز ممکن است از نگاه افکار عمومی ناعادلانه تلقی شود. به همین دلیل، کمیته انضباطی پیش از هر چیز به «قابلیت پیش‌بینی» نیاز دارد. باید روشن باشد که توهین، رفتار ناشایست، درگیری با بازیکن حریف، بی‌احترامی به داور، ورود تماشاکر به زمین یا استفاده از الفاظ توهین‌آمیز، هر کدام چه پیامدی خواهند داشت. قانونی که بار به شکلی متفاوت اجرا شود، دیگر یک ابزار بازدارنده نیست؛ بلکه به تصمیمی موروذی تبدیل می‌شود.

کمیته انضباطی بازدارنده یا صندوق جرمیه؟

اینجاست که نقش کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در فوتبال ایران، جرمیه‌های نقدی به یکی از پرتکرارترین ابزارهای برخورد با تخلفات تبدیل شده‌اند. در فضای رسانه‌ای حتی رقمی در حدود ۸۳ میلیارد تومان به‌عنوان مجموع درآمد جرمیه‌های کمیته انضباطی در نیم‌فصل نخست دوره قبل لیگ برتر مطرح شده است؛ رقمی که فارغ از میزان دقیق و روش محاسبه آن، بدون انتشار مستندات رسمی مالی فدراسیون نمی‌تواند یک آمار قطعی تلقی شود. اما مسأله اصلی حتی عدد و رقم نیست؛ پرسش مهم‌تر این است که آیا جرمیه مالی به‌تنهایی می‌تواند رفتار را اصلاح کند؟ پاسخ احتمالاً منفی است. وقتی بازیکنی با درآمد بسیار بالا چند صد میلیون تومان جرمیه می‌شود، ممکن است این مبلغ برای او ناخوشایند باشد، اما لزوماً بازدارنده نیست.

مجازات زمانی اثر واقعی خواهد داشت که فرد بداند تکرار رفتار، هزینه‌ای مستقیم و جدی برای آینده حرفه‌ای او دارد؛ از محرومیت مؤثر و از دست دادن مسابقات حساس گرفته تا کاهش جایگاه در تیم یا تبعات حرفه‌ای گسترده‌تر. از همین رو، یکی از ایرادهای جدی نظام انضباطی فوتبال ایران، غلبه نگاه مالی بر نگاه تربیتی و بازدارنده است.

رسانه‌ها هم بخشی از این ماجرا هستند

در این میان، نمی‌توان تمام مسئولیت را بردوش کمیته انضباطی گذاشت. مدیران رسانه‌ای باشگاه‌ها نیز مسئولیت مهمی دارند. اتفاقاً استقلال و سپاهان در همین مسابقه نشان دادند که ظرفیت انجام کار حرفه‌ای در حوزه رسانه را دارند. پوستر مشترک، استفاده از هویت تاریخی دو شهر و قرار دادن اسطوره‌های دو باشگاه در یک قاب، نمونه‌ای از اقدامی بود که می‌توانست فراتر از یک طراحی گرافیکی باشد. این دو باشگاه می‌توانستند پیام این

هواداری، بخش جدایی‌ناپذیر فوتبال است و شور و هیجان سکوها می‌تواند یکی از مهم‌ترین جذابیت‌های این ورزش باشد. نمی‌توان همه هواداران را با رفتار یک گروه یا چند شعار نماینده دانست. اما مسأله از جایی آغاز می‌شود که این مشکل زمانی پیچیده‌تر می‌شود که بازیکنان نیز در برابر چنین رفتارهایی واکنش متقابل تبدیل دهند. در این شرایط، یک چرخه معیوب شکل می‌گیرد: هوادار توهین می‌کند، بازیکن واکنش نشان می‌دهد، واکنش بازیکن دوباره سکوها را تحریک می‌کند و در نهایت مسابقه‌ای که قرار بود «جشن فوتبال» باشد، به میدان تسویه‌حساب‌های لفظی و روانی تبدیل می‌شود. بنابراین، هوادار، نه صرفاً قربانی ماجراست و نه می‌توان او را تنها عامل حاشیه معرفی کرد. مسئولیت میان همه ارکان فوتبال تقسیم می‌شود. بازیکن حرفه‌ای باید بداند هر واکنشی که به سک‌سکود هزاران نفر را تحت تأثیر قرار دهد و باشگاه نیز باید برای کنترل چنین شرایطی برنامه داشته باشد.

همکاری را به زمین و سکوها نیز منتقل کنند: «رقیب، دشمن نیست.» اما فرهنگ‌سازی فقط با طراحی پوستر اتفاق نمی‌افتد. باشگاهی که از «اصالت» صحبت می‌کند، باید در واکنش به رفتار بازیکنان خود نیز همان حساسیت را نشان دهد. باشگاهی که از «احترام» می‌گوید، باید در برابر توهین هواداران خود نیز واکنشی روشن و مسئولانه داشته باشد. و باشگاهی که از «فوتبال پاک» حرف می‌زند، باید نشان دهد این عبارت فقط یک شعار تبلیغاتی برای روز مسابقه نیست.

فوتبال ایران بیش از پوستر به آموزش نیاز دارد. مسأله فرهنگ با یک پیانه یا کمپین تبلیغاتی حل نخواهد شد؛ این تغییر باید از پایه آغاز شود. بازیکنان باید آموزش ببینند که چگونه خشم خود را کنترل کنند، چگونه با داور صحبت کنند، چگونه با توهین‌های سکوها برخورد کنند، چگونه در شرایط بحرانی از واکنش‌های لحظه‌ای فاصله بگیرند.

برای سرمربیان و مدیران نیز باید آموزش‌هایی در زمینه مدیریت بحران در نظر گرفته شود.

«اصالت» باید از پوستر به زمین منتقل شود

استقلال و سپاهان با آن پوستر مشترک، ناخوسته یک آزمون بزرگ برای فوتبال ایران ساختند. دو باشگاه می‌خواستند نشان دهند که می‌توان رقابت داشت و همزمان به تاریخ و هویت رقیب احترام گذاشت؛ اما نتیجه این مسابقه فقط دو گل استقلال و صفر گل سپاهان نبود. این مسابقه به سؤال فرهنگی نیز از فوتبال ایران پرسید: آیا ما واقعاً آماده‌ایم؟ «رقیب» را به رسمیت بشناسیم؟

اصالت تنها تصویر یک اسطوره روی پوستر نیست. اصالت یعنی وقتی تیم شما می‌بازد، بهانه‌جویی نکنید؛ وقتی می‌برید، حریف را تحقیر نکنید؛ وقتی داور اشتباه می‌کند، او را تهدید نکنید؛ وقتی هوادار حریف شعار می‌دهد، پاسخ شما توهین نباشد؛ به دلیل پوشیدن پیراهن تیم از او دفاع کنید.

این همان نقطه‌ای است که فوتبال اگر قرار است فوتبال ایران از چالش

فرهنگی خود عبور کند، باید جرمیه، محرومیت، آموزش، رسانه و مدیریت باشگاه‌ها در یک مسیر قرار بگیرند. باید مشخص شود که رفتار حرفه‌ای فقط برای کنفرانس خبری نیست و فوتبال پاک نیز فقط عبارتی جذاب برای پوسترهای پیش از مسابقه نیست.

فوتبال ایران برای تغییر، نه به شعارهای بزرگ‌تر، بلکه به رفتارهای درست‌تر نیاز دارد؛ رفتاری که اگر روزی به اندازه پوسترهای زیبا جدی گرفته شود، شاید فوتبال ایران بالاخره بتواند از مرحله حریفان در دربار فرهنگ عبور کند و آن را در عمل نشان دهد.